

Aalscholver als verlengstuk van onrust

Z.c. Kunsten en Letteren
26/1/93

— BEELDDE KUNST —

Aalscholwers, beelden van Johann van den Noort. Galerie De Zonnewagen, Feithenhofsweg 2, Oldebroek, t/m 7 februari.

Ruw gemodelleerde aalscholwers staan in galerie De Zonnewagen langdurig waakzaam voor zich uit te kijken. Daarna strekken ze hun lange lichamen en vliegen op. Beeldhouwer Johann van den Noort is verantwoordelijk voor die acties. Hij heeft de wisselende bewegingen gevangen in brons. Daarbij gaat het hem niet in de eerste plaats om de zwemvogel zelf. De aalscholver is metafoor voor de artistieke onrust van de kunstenaar die hem in zijn kunst tot leven heeft gewekt.

Ten onrechte kleven aan het woord onrust negatieve associaties. Onrust wordt vaak gezien als verstoorde rust. In de beeldende kunsten ligt het anders.

Onrust is een voorwaarde om te kunnen scheppen. Voor onrust is een bron nodig, want ze wordt gezaaid. Beeldende kunstenaars als Johann van den Noort lenen zich daar graag voor. Hun instelling getuigt van niet aflatende behoefte aan verandering en groei. Onrust is hun drijfveer en bepaalt de levendigheid van hun werk.

Dat geldt zeker ook voor de kunst van Van den Noort. Zijn plotselinge omslag van realistische zeegezichten naar abstract-expressionistische impressies heeft veel kunstliefhebbers verbaasd. Nog maar nauwelijks gewend aan de koerswijziging, worden zij opnieuw geconfronteerd met forse veranderingen. De schilder pur sang manifesteert zich sinds kort ook als beeldhouwer. Hij blijft zijn thema's weliswaar trouw, maar geeft er een andere vorm aan.

De aandacht is verlegd van flamboyante zeegezichten naar minstens even levendige beelden van karakteristieke zwemvogels die we tegenwoordig als gevolg van olierampen steeds vaker in bedroevende omstandigheden op de beeldbuis te zien krijgen.

Johann van den Noort roept met zijn beelden de majestueuze en sierlijke vogel op, die als een heerser de zee overziet. Hij heeft het dier tot verlengstuk van zijn persoonlijke onrust en hang naar de zee gemaakt.

De eigenschappen van het dier zijn uitvergroot in figuratieve beelden die evenveel vertellen over de lichaamstaal van de vogel als over de ruigheid en vrijheidsbeleving die verbonden zijn met het leven op zee.

WIM VAN DER BEEK